

نهاد میانجیگری کیفی

شاید امروزه در میان ما کمتر کسی باشد که با مشکلات شکایت و رسیدگی به دعوی در دادگاه‌ها آشنایی نداشته باشد. رفت‌وآمدهای مکرر، صرف هزینه‌های فراوان و اتلاف وقت از جمله مشکلات بارز در رسیدگی‌های قضایی است.

شاید امروزه در میان ما کمتر کسی باشد که با مشکلات شکایت و رسیدگی به دعوی در دادگاه‌ها آشنایی نداشته باشد. رفت و آمد های مکرر، صرف هزینه‌های فراوان و اتلاف وقت از جمله مشکلات بارز در رسیدگی های قضایی است. در کنار همه ی این ها تصور شرایطی که حکم به نفع شاکی نباشد و زیان های روحی و روانی وی در این مدت، بسیاری از افراد را از طرح دعوا و احقاق حقوق خود منصرف می سازد.

به گزارش «تابناک» قانون گذار با توجه به مشکلات یادشده و همین طور برای کاهش ترافیک قضایی در ماده ۸۲ قانون آیین دادرسی کیفری سال ۹۲ نهادی را پیش بینی کرده است که اتفاقا برای عموم مردم بسیار آشناست: نهاد «میانجی گری» در جرایم تعزیری درجه شش، هفت و هشت. میانجی گری در شکل قدیمی خود چیزی شبیه همان ریش سفیدی رایج میان گروه های مختلف مردم است. مردم همواره در دعوی های مطرح ترجیح می دادند که دعوی را به شخص ثالث بی طرفی که البته با تجربه و دنیادیده باشد ارجاع دهند تا مشکل را به بهترین شیوه ممکن و با صرف کمترین هزینه و زمان حل کند. اکنون نیز ساز و کار اصلی میانجی گری به همان صورت گذشته است. یعنی دو طرف دعوا با توافق و سازش درباره ی روش های جبران خسارت وارده از جرم تصمیم گیری می کنند، بدون آن که در روند قضایی و دادگاه و صدور حکم درگیر شوند. حتی اگر ضرورت اقتضا کند، میانجی گر از بستگان و آشنایان و دوستان دو طرف نیز برای تسهیل روند دعوت به عمل می آورد. در آیین نامه ی مربوط به میانجی گری این نکته پیش بینی شده است که اگر دو طرف دعوی بر یک شخص خاص جهت ارجاع دعوی توافق کنند، مقام قضایی می تواند این شخص را تایید کند.

میانجی گری پیش بینی شده در قانون توسط سه مرجع می تواند انجام شود: (۱) شورای حل اختلاف (۲) موسسات میانجی گری (۳) افراد میانجی گر

در صورت وجود شرایط خاص مقرر در ماده ی ۸۲ قانون آیین دادرسی کیفری مقام قضایی می تواند دعوا را با توافق هر دو طرف (شاکی و متهم) به شورای حل اختلاف یا شخص یا موسسه میانجی گری ارجاع دهد. اما شرایط خاص جرایم ذکر شده در این ماده چیست؟

الف) جرم موضوع دعوا باید از جرایم تعزیری درجه شش تا هشت باشد. از بحث های تکنیکی مربوط به رشته ی حقوق درباره ی درجه بندی جرایم که بگذریم، می توان گفت: درجه شش تا هشت یعنی جرایم سبک، نه جرایمی مانند قتل و سرقت های بزرگ و مسلحانه و امثال آن ها. برای اطلاع دقیق از درجه ی هر جرم می توان به ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۹۲ مراجعه کرد.

ب) مجازات این دسته از جرایم باید قابل تعلیق باشد.

ج) جرم ارتكابی نیز باید قابل گذشت از جانب بزه دیده باشد. فهرست جرایم قابل گذشت در ماده ۱۰۴ قانون مجازات اسلامی قابل مشاهده است.

مهلت مقرر برای میانجی گری سه ماه است و تنها یک بار قابل تمدید است. پس از حصول توافق و حل موضوع در حضور میانجی گر، چنانچه متهم مواردی که بر عهده ی وی قرار گرفته است را اجرا نکند و یا شاکی درخواست دهد، قرار تعلیق لغو و تعقیب ادامه خواهد یافت. البته باید توجه داشت در صورت گذشت و رضایت شاکی تعقیب موقوف می شود و قابل رسیدگی مجدد نیست.

مقام درخواست کننده ارجاع دعوا به میانجی گری نیز بازپرس می باشد که درخواست خود را به دادستان می دهد.

هم چنین برای فرد میانجی گر و نیز برای موسسه میانجی گری شرایطی در آیین نامه ی میانجی گری در امور کیفری مصوب سال ۹۴ پیش بینی شده است. مواد ۷ تا ۱۰ مربوط به شرایط شخص و مواد ۱۱ تا ۱۴ نیز مربوط به شرایط

